

Libyen – november 2013

Inledning

Sedan förra artikelsamlingen – [Varthän går Libyen? Vänsterpress om Libyen](#) (publicerad i mitten av oktober) – har landet fortsatt att vara instabilt med väpnade sammanstötningar mellan olika milisgrupper, kidnappningar, slitningar mellan olika landsdelar m m, men även med folkliga protester mot det rådande läget.

På det hela taget har vänsterpressen fortsatt att skriva mycket litet om Libyen och detta av samma anledningar om förut: Det finns mycket litet positivt att rapportera, vilket är extra problematiskt för de som var mest entusiastiska över störtande av Kadaffi. Det är således inte särskilt förvånande att *Proletären*, som aldrig applåderade upproret (och i synnerhet inte USA/NATOs intervention), är en av de tidningar som skrivit om Libyen. I denna samling ingår 2 artiklar (den andra från *Offensiv*), som båda kommenterar Misratamilisens blodiga attack mot obehäpnade demonstranter i Tripoli 15 november.

För övrigt kan nämnas att tidningen *ETC* den 7 november hade en läsvärd artikel om Libyen med rubriken ”Libyen – laglöst land på gränsen till inbördeskrig”.¹

MF 3/12 2013

Ur *Offensiv* 22 november 2013

Demonstranter massakrerades av milis

I det troligen värsta blodbadet i Libyen sedan det av Nato och svenska JAS-plan-stödda upproret mot Gadaffi dödades minst 43 demonstranter och skadades uppåt 500 i huvudstaden Tripoli förra fredagen.

Detta sedan en libysk milisstyrka öppnat eld mot en stor demonstration för kravet att de tungt beväpnade miliser från olika upprorsnästen som slagit läger i Tripoli måste bort och avväpnas. Både maskingevär och luftförsvarsvapen ska ha använts.

Detta är definitivt den mest fasansfulla incidenten i Tripoli sedan den förra diktatorn Muammar Gadaffis fall för två år sedan, snäppet värre än en liknande massaker på demonstranter i Benghazi i juli.

Men det är dessvärre bara den senaste i en spiral av tilltagande våld, sönderfall och kaos, som redan dagen därpå fortsatte med en eldstrid som lämnade ytterligare fyra döda vid en vägpostering i förorten Tajoura.

Fredagens massaker inleddes sedan en stor folkmassa efter fredagsbönen marscherat från Befrielsetorg-et, tidigare Gadaffis Gröna torget, mot högkvarteret i stadsdelen Ghargour för en till tänderna beväpnad milis, al-Nusourbrigaden, från Misrata. Sedan den hårt pressade premiärministern Ali Zeidan, som förra månaden kortvarigt kidnappades av milismän, förklarar att inga beväpnade miliser längre skulle tillåtas i huvudstaden, uppges brigaden ha evakuerats från Ghargour, oklart vart.

Allt tyder dock på att det antagligen bara är en tillfällig reträtt på grund av oron för den uppflammande vrede som massakern utlöst. Enligt milisens ledare Taher Basha Agha tänker de

¹ Se: <http://dagens.etc.se/nyhet/libyen-laglost-land-pa-gransen-till-inbordeskrig>

inte lämna huvudstaden förrän interimsparlamentet har enat sig om hur grundlagen för en ny stat ska se ut.

Enligt nyhetsbyrån AP har det lokala styrande stadsrådet i Misrata, 20 mil öster om Tripoli, i ett ilsket uttalande uppmanat alla beväpnade brigader, inklusive de som samarbetar med regeringen, att lämna Tripoli.

Men bara under de 72 timmar då motsvarande stadsstyrelse i huvudstaden Tripoli utlyst en tredagarsstrejk och -sorgeperiod.

I sitt uttalande lade Misratarådet för sin del hela ansvaret för den bristande säkerheten på regeringen, samtidigt som det också passade på att försvaga regeringen ännu mer genom att beordra Misratas representanter att lämna det tillfälliga parlamentet och dra tillbaka stadens två ministrar från regeringen, ekonomiministern och kulturministern.

Under de massiva begravningsföljen som samlades i Tripolis centrum kombinerades krav på regeringens avgång med krav på en upplösning av alla de cirka 400 miliserna. Av fruktan för fortsatt våld har lokalbefolkningen på många ställen i huvudstaden också satt upp egna beväpnade vägposteringar.

Missnöjet är fortsatt stort mot att al-Nusourmilisens fäste i Gharghour bara har övertagits av De Libyska Sköldarna, en annan om än halvt statsstödd milis som även den främst har sina rötter i Misrata.

”Nej till De Libyska Sköldarna!”, skanderade nya demonstrationer under den tre dagar långa strejken, med krav på att säkerheten i stället ska garanteras av den ytterst svaga reguljära polisen och militären.

Efter begravningen ockuperades också parlamentet under ett pågående möte, som avbröts av hundratals demonstranter.

Kravet att miliserna måste upplösas är långtifrån nytt.

Premiärministern Ali Zeidan hade också redan innan de senaste dagarnas våldsutbrott i Tripoli hotat att avbryta den statliga avlöningen av alla miliser som vägrar att ansluta sig till de reguljära styrkorna.

Redan den 20 april antog den Allmänna nationella kongressen, som interimsparlamentet kallas, det så kallade beslut nummer 27, som gav försvars- och inrikesministerierna i uppdrag att få bort alla “illegala beväpnade styrkor”.

Resultatet blev det omvända, då miliserna den 28 april i stället inledde en två veckor lång belägring av flera ministerier, inklusive utrikes-, inrikes- och justitieministerierna. Parlamentet pressades mer eller mindre under vapenhot att anta den Politiska och Administrativa Isoleringslagen, som på tio år utestänger alla som anses ha samarbetat med den tidigare Gadaffiregimen från uppdrag. Något som i sin tur fick det sedan valet i juli 2012 största partiet, Koalitionen av nationella styrkor som fick fler röster än Muslimska Brödraskapet, att suspendera sitt deltagande i det nästan helt paralyserade parlamentet, utom när det gäller frågan om en vallag för en kommande konstituerande församling.

Afrikaanalytikern Solomon Ayele Dersso uppger i Al Jazeera att de ursprungligen 50 000 milismän som stred mot Gadaffi, enligt Libyens Krigsaffärskommission, idag har svällt ut till 250 000 beväpnade milismän. I ett sönderslaget samhälle med en tredjedel arbetslösa är detta för många unga män ett sätt att kämpa för ett avlönat jobb.

Problemet med de så kallat ”revolutionära” miliserna förvärrades under det Nationella övergångsrådets tid innan det interimsparlament som valdes förra året.

Istället för att avväpna och ersätta miliserna med en statlig polis och militär koopterades och konsoliderades vissa av dessa miliser som statligt avlönade brigader under nya namn. Dessa underställdes på papperet försvars- och inrikesministerierna, men förblev i verkligheten lojala till sina egna lokala ledare och krigsherrar.

De största av dessa väpnade styrkor är enligt Derssos artikel De Libyska Sköldarna, en koalition av miliser från Zawiya i väster och Misrata öster om huvudstaden.

– Regeringen har uppgiften att reformera säkerhetssektorn, men i stället tycks det som att det är säkerhetssektorn som reformerar regeringen. Det råder ett säkerhetsvakuum... med hundratusentals beväpnade milismän i hela landet. Om man vill ha bort vissa miliser från Libyen, tror ni då inte att andra bara tar över?, frågar sig en talesperson för en libysk tankesmedja i Financial Times.

I landets oljerikaste östra region Cyrenaica, med Benghazi där upproret mot Gadaffi inleddes som centralort, har en självstyrande regional regering utropat sig själv under ledning av krigsherren Ibrahim Jadran. Där har också ända sedan i somras tre av regionens fyra oljehamnar, som Jadran haft regeringens uppdrag att skydda, stängts ned i öppen konfrontation mot regeringen i Tripoli. Något som har reducerat regionens oljeproduktion från 1,4 miljoner fat i början av året till idag bara 200 000 fat.

Det senaste draget i Cyrenaica-regionens kamp för en federal statsbildning med regionalt självstyre och lokal kontroll över de rika naturtillgångarna är bildandet av ett eget regionalt försäljningsbolag, Libya Oil and Gas Corporation.

Oljeraffinaderiet i Zawiya i väster har periodvis också stängts ned för krav bättre löner och andra förmåner, liksom gaspipelinan från Melitah till Italien. Även oljefältet Sharara har stängts, på initiativ av den tuaregiska minoritet som kämpar för att tillerkännas sin medborgarrätt.

Enligt premiärministern Ali Zeidans egna uppgifter hade landets energiproduktionen minskat med 60 procent, vilket snabbt undergräver landets ekonomiska reserver.

Libyen närmar sig snabbt en ännu värre kris, sedan regeringen inte bara har hotat att sluta betala miliserna vid årsskiftet utan även snart saknar ekonomiska resurser att göra det.

På många orter genomfördes också den 9 november demonstrationer för att interimsparlamentets mandat inte ska få utsträckas längre än till den 7 februari, samtidigt som ingen enighet råder om hur en ny grundlag ska se ut eller ens om hur valet till en konstituerande församling ska gå till.

Det kan ha bidragit till den belägrade premiärministerns varning för att det kan bli nödvändigt med en intervention av utländska ockupationsstyrkor, då ”det internationella samfundet inte kan tolerera en stat vid mitten av Medelhavet som är en källa till våld, terrorism och mord”. Det är antagligen mest av allt en våt dröm hos Ali Zeidan som sannolikt aldrig kommer att infrias.

Ändå kan en fullständig kollaps för försöken att bygga upp en fungerande statlig organisation inte längre uteslutas, vilket också en gång för alla måste framtvinga en debatt även i Sverige om de svenska maktthavarnas tunga medansvar för den uppkomna situationen.

Om en diktatur inte störtas av en revolution som bygger på det egna landets arbetare och fattiga, finns det heller ingen inhemsk kraft som kan ena dem över alla etniska och religiösa barriärer och bära upp ett nytt demokratiskt och socialistiskt samhälle.

Den strimma av hopp som ändå finns utgörs av den växande folkliga vreden mot såväl imperialismen som mot de inhemska mutkolvar, krigsherrar och korrupta etniska, religiösa eller lokala miliser som idag kämpar om varje lönsam tuva.

Arne Johansson

Libyska "frihetskämpar" sköt ihjäl 45 personer

Proletären 21 november 2013

Begravning för ett av offren för Misratamilisens massaker.

Stora delar av den libyska huvudstaden Tripoli stod stilla i söndags i protest mot att en milisgrupp, Misratamilisen, öppnat eld mot demonstranter under fredagen och lördagen.

Minst 45 personer dödades under de två dagarna.

Fredag förra veckan hölls en demonstration som krävde att Misratamilisen skulle lämna staden. Demonstrationens mål var Misratamilisens högkvarter i stadsdelen Ghargour. Vid det tillfället dödades 43 och skadades 500 demonstranter, varav många kvinnor och barn, då Misratamilisen öppnade eld rakt in i folkmassan.

Det finns en växande ilska över kidnappningar, utpressningar, likvideringar, fängslanden och tortyr som de milisgrupper, som västvärlden använde som verktyg att störta regeringen Gaddafi för drygt två år sedan, gör sig skyldiga till.

På samma gång finns det en växande ilska över centralregeringens totala oförmåga att leverera någon form av trygghet och arbete för befolkningen.

Centralregeringens styrkor kom till platsen långt efter att skottlossningen hade upphört.

Efter det gick en annan konkurrerande milis, Libyens skydd, till attack mot Misratamilisens högvakter och satte eld på dess byggnader och fördrev Misratafolket.

Dagen efter kom förstärkningar österifrån i form av Misratamilisen, som gjorde ett försök att tränga in i förorten Tajours. Då dödades ytterligare tre personer och 20 skadades.

Borgarklassen och de klaner som dominerar i Misrata var ett av västvärldens verktyg i störtandet av regeringen Gaddafi. De kräver nu en stor del av den krympande statsbudgeten.

Den Misratamilis som i fredags öppnade eld rakt in i den demonstrerande folkmassan är samma milis om av den svenska "bombvänstern" framställdes som heroiska frihetskämpar våren 2011.

Erik Anderson